

Svar på regeringsuppdrag

Rapport

Analys av skillnader i nyttjande av sjukförsäkringen – En plan för arbetet inklusive publiceringstidpunkter

Försäkringskassan

Datum: 2023-03-31

Analys av skillnader i nyttjande av sjukförsäkringen – En plan för arbetet inklusive publiceringstidpunkter

Innehåll

Analys av skillnader mellan olika grupper.....	3
Kvantitativ översikt	3
Forskningsöversikt	3
Kvantitativ analys	3
Slutredovisning.....	4
Publiceringstidpunkter för delrapporter.....	4

Inledning

Försäkringskassan har fått i uppdrag av regeringen att analysera skillnader mellan olika grupper vad gäller nyttjandet av sjukpenning och andra ersättningar vid nedsatt arbetsförmåga. En slutredovisning av uppdraget ska lämnas till Regeringskansliet senast den 1 april 2025. I samråd med Socialdepartementet har en plan för arbetet utarbetats. Denna plan, inklusive publiceringspunkter för delrapporter, överlämnas till regeringen (Socialdepartementet) den 31 mars 2023.

Analys av skillnader mellan olika grupper

Det är välkänt att nyttjandet av sjukförsäkringen skiljer sig åt mellan olika grupper, exempelvis finns stora skillnader i nyttjandet mellan kvinnor och män. Kvinnor står för 65 procent av alla pågående sjukfall och utgör 58 procent av mottagarna av sjukersättning. Nyttjandet skiljer sig även mellan olika åldersgrupper: antal dagar med sjukpenning och andra ersättningar vid nedsatt arbetsförmåga stiger med ökad ålder. Det finns också regionala skillnader i nyttjandet av sjukförsäkringen. Därtill finns det socioekonomiska faktorer som sammanfaller med skillnader i nyttjandet, så som utbildning, inkomst och yrke. De med längre utbildning, högre inkomster och tjänstemannayrken har en lägre sjukfrånvaro. Utrikes födda med kort vistelsetid i Sverige har en lägre sjukfrånvaro än inrikes födda medan utrikes födda med en lång vistelsetid istället har en högre sjukfrånvaro.

Inriktningen för den här föreslagna studien är att dels beskriva hur dessa skillnader utvecklats över tid, dels sammanfatta forskningsläget avseende orsaker till skillnaderna, samt slutligen att komplettera befintlig kunskap med uppdaterade analyser på områden där det framstår som särskilt angeläget.

Kvantitativ översikt

För att ge en samlad och aktuell bild av hur nyttjandet skiljer sig åt mellan olika grupper ska Försäkringskassan i ett första skede ta fram en översikt. I den kvantitativa översikten används sjukförsäkringsdata från Försäkringskassans datalager (MiDAS) och socioekonomiska och demografiska variabler från SCB. Fokus kommer att ligga på nyttjandet av sjukpenning och sjukersättning. I översikten redovisas hur nyttjandet av de två ersättningarna skiljer sig åt mellan olika kända faktorer som påverkar nyttjandet. Skillnader mellan olika grupper analyseras liksom hur dessa skillnader förändrats över tid. Den kvantitativa översikten kommer att överlämnas till Socialdepartementet senast den 1 november 2023.

Forskningsöversikt

Som en del av regeringsuppdraget ska Försäkringskassan ge en forskare/forskargrupp i uppdrag att sammanställa tillvägagångssätt och resultat av europeisk forskning om skillnader i sjukfrånvaro och hälsa, med fokus på könsskillnader. Förutom en sammanställning av resultatet av forskningen önskas en sammanställning av de kvantitativa metoder som använts och varit särskilt värdefulla för att studera skillnader i sjukfrånvaro. Resultatet från forskningsöversikten kommer att överlämnas till Socialdepartementet senast 1 juni 2024.

Kvantitativ analys

Resultatet från den kvantitativa översikten som baseras på Försäkringskassans registerdata kommer tillsammans med forskningsöversikten att ligga till grund för en fördjupad kvantitativ analys, vilket blir den tredje delleveransen. I den fördjupade analysen ska skillnader analyseras för att söka svar på vilka faktorer som ligger till grund för de mönster som finns i nyttjandet av sjukförsäkringen. Den fördjupade kvantitativa analysen ska överlämnas till Socialdepartementet senast 1 december 2024.

Slutredovisning

I slutredovisningen av uppdraget som levereras senast 1 april 2025 kommer resultatet från de tre tidigare delrapporterna att summeras. Därtill kommer tabeller och diagram från den första rapporten att uppdateras med aktuella uppgifter.

Publiceringstidpunkter för delrapporter

- 1 november 2023: Kvantitativ översikt
- 1 juni 2024: Forskningsöversikt
- 1 december 2024: Kvantitativ analys
- 1 april 2025: En slutredovisning av uppdraget

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av avdelningschef Per Eleblad och analytiker Alma Wennemo Lanninger, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Alma Wennemo Lanninger